

Державний вищий навчальний заклад
«Донецький національний технічний університет»
Кафедра історії та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

_____ Леонід Бачурін

« _____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОНД 2.15 НІМЕЦЬКА КЛАСИЧНА ФІЛОСОФІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність (ості)

033 Філософія

(шифр і назва спеціальності (тей))

Освітня програма

Філософія

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Луцьк – 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «**Німецька класична філософія**»

(повна назва дисципліни)

для здобувачів вищої освіти за спеціальністю **033 Філософія**.

«20 » січня 2023 року. – с.

Розробник:

доцент кафедри історії та права, доцент, к.і.н. Дмитрик І.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії та права

(назва кафедри)

Протокол № 6 від. “ 20 ” січня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри _____ (Грудницький В.М.)

(підпис)

« _____ » _____ 2023 р.

Схвалено Науково-методичною комісією галузі знань 03 Гуманітарні науки

(шифр, назва)

Протокол № _____ від. “ _____ ” _____ 2023 р.

“ _____ ” _____ 2023 р. Голова _____

підпис) _____ (прізвище та ініціали)

(Кабанець М.М.)

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна
Статус	обов'язкова
Обсяг в кредитах ЄКТС	5
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом:	150
в тому числі:	
лекції:	48
практичні заняття:	-
лабораторні заняття:	-
семінари:	32
самостійна робота:	70
Форма підсумкового контролю	Екзамен/ диф.залік
Дисципліну викладають	Дмитрик Ірина Олександрівна e-mail: iryna.dmytryk@donntu.edu.ua https://donntu.edu.ua/egf/kafedra-ip

Передумови для вивчення дисципліни: вивченню дисципліни передують засвоєння базових положень із дисциплін «Антична філософія», «Філософія Середніх віків та доби Відродження», «Нова філософія XVI-XVIII століть», «Етика і естетика».

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою є надання студентам можливості зрозуміти генезис і сутність вчень представників німецької класичної філософії.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;
- здатність працювати автономно;
- цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

- здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків;
- здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано;
- здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки;
- здатність оперувати філософською термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність застосовувати в професійній діяльності філософські методи і підходи;
- здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики;
- здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання;
- здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності;
- здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії;
- здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

Програмні результати навчання:

- розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію;
- знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.;
- аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальногуманітарної проблематики;
- мати обізнаність у головних філософських методах і підходах, розуміти етико-практичну значущість філософського знання;
- мати навички написання філософських текстів;
- мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури;
- вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано;
- критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати;
- уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері професійної діяльності або навчання;
- мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності;
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- ✎ проблемний і соціокультурний контекст формування німецької класичної філософії;
- ✎ специфіку німецької класичної філософії;
- ✎ основні періоди розвитку класичної німецької філософії, термінологічний матеріал;
- ✎ зміст філософських концепцій основних представників німецької класичної філософії;
- ✎ основні дослідницькі концепції щодо творчості німецьких класиків;
- ✎ твори, які входять до складу корпусу німецьких класиків;

вміти:

- ✎ читати і коментувати філософські тексти, аналізувати філософські проблеми із залученням концептуального апарату німецької класичної філософії;
- ✎ визначити значення, роль та вплив німецької класичної філософії на сучасне гуманітарне знання;
- ✎ вміти розкривати історичну і концептуальну обумовленість філософських досягнень німецького ідеалізму в межах західної раціоналістичної традиції, розуміти їх цінність і значення для сучасних трансформацій філософії;
- ✎ працювати з різноманітними джерелами, періодичними виданнями, документами;
- ✎ оперувати основними термінами та поняттями курсу;
- ✎ вести наукову полеміку та переконливо викладати (усно чи письмово) власну точку зору.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення студентів оцінюються в межах поточного, проміжного і підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здійснюється у фронтальній, груповій, індивідуальній формах. Використовуються методи усного, письмового, тестового контролю, самоконтролю.

Семестровий контроль здійснюється під час семестрового іспиту, який проводиться в письмовій формі.

Для денної форми навчання

Сз 1	Сз 2	Сз 3	Сз 4	Сз 5	Сз 6	Сз 7	Сз 8	Сз 9	Сз 10	Сз 11	Сз 12	Сз 13	Сз 14	Сз 15	Сз 16	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
2	2	2	2	2	2	2	6	2	2	2	2	2	2	2	6	40	60	100
1	1	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	1	1	5	24		84

Примітки: 1) Сз1, Сз2, Сз3 і т.д. – семінарські заняття

2) У числівнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні)

Оцінювання курсових робіт здійснюється за 100-бальною шкалою. Вони розподіляються за наступною схемою:

Максимальна кількість балів		
Пояснювальна записка	Захист роботи	Сума
До 40	До 60	100

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту (роботи)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Передумови виникнення німецької класичної філософії та її загальна характеристика.

Тема 2. Теоретична філософія І. Канта.

Тема 3. Практична філософія І. Канта. Філософія релігії.

Тема 4. Філософія Й.Г. Фіхте.

Тема 5. Філософія Ф.В.Й. Шеллінга.

Тема 6. Філософська система та метод Г. Гегеля.

Тема 7. Філософія природи, історії, права за концепцією Г. Гегеля.

Тема 8. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.

6.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Д.ф.н.
1.	Тема 1. Передумови виникнення німецької класичної філософії та її загальна характеристика.	4
2.	Тема 2. Теоретична філософія І. Канта.	4
3.	Тема 3. Практична філософія І. Канта. Філософія релігії.	4
4.	Тема 4. Філософія Й.Г. Фіхте.	4
5.	Тема 5. Філософія Ф.В.Й. Шеллінга.	4
6.	Тема 6. Філософська система та метод Г. Гегеля.	4
7.	Тема 7. Філософія природи, історії, права за концепцією Г. Гегеля.	4
8.	Тема 8. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.	4
	Усього годин	32

6.3. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено.

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Д.ф.н.
1.	Тема 1. Передумови виникнення німецької класичної філософії та її загальна характеристика.	8
2.	Тема 2. Теоретична філософія І. Канта.	10
3.	Тема 3. Практична філософія І. Канта. Філософія релігії	8
4.	Тема 4. Філософія Й.Г. Фіхте.	8
5.	Тема 5. Філософія Ф.В.Й. Шеллінга.	8
6.	Тема 6. Філософська система та метод Г. Гегеля.	10
7.	Тема 7. Філософія природи, історії, права за концепцією Г. Гегеля.	8
8.	Тема 8. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха.	10
	Усього годин	70

6.5. Індивідуальні та/або групові завдання

Передбачено індивідуальне завдання в формі написання курсової роботи.

Теми курсових робіт:

1. Феномен німецької класичної філософії.
2. Світоглядно-філософські витоки німецької класичної філософії.
3. Антропологічний зміст гносеології І.Канта.
4. Вчення про ноумени і феномени І.Канта.
5. Етика І. Канта. Категоричний імператив.
6. Науковчення та практична філософія Й.Г. Фіхте.
7. Проблема свободи у філософії Й.Г. Фіхте.
8. Еволюція ідей Ф.В.Й. Шелінга: натурфілософія та філософія тотожності.
9. Діалектика Й.Г. Фіхте та Ф.В.Й. Шеллінга: спільне та відмінне.
10. Діалектика та об'єктивний ідеалізм Г. Гегеля.
11. Основні положення філософії історії Г. Гегеля.
12. Філософія права Г. Гегеля. Проблема свободи.
13. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха та аналіз сутності релігії.
14. Ідея свободи в німецькій класичній філософії.
15. Політико-правові ідеї в німецькій класичній філософії.
16. Специфіка німецької класичної філософії та її вплив на розвиток філософської думки XIX-XXI ст.

7. Література

7.1. Основна

1. Історія філософії : підручник/ за ред. д-ра філос. наук, проф. В.І. Ярошовця ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; Карпат. ун-т ім. Августина Волошина.— Ужгород: Патент, 2014. — 839с.
2. Історія філософії. Проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології: навч. посіб. зі слов. / Н. Хамітов, Л. Гармаш, С. Крилова ; під ред. д-ра філос. наук, проф. Н. Хамітова. - 3-ге вид., перероб. та допов. - Київ : КНТ, 2015. — 393 с.
3. Петрушенко В.Л. Філософія. Вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії : навч. посіб. / В.Л. Петрушенко ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". — 2-ге вид., випр. — Львів : Вид-во Львів. політех., 2019. — 594 с.
4. Світ філософії у запитаннях та завданнях : навч. пос. для студ.-бакалаврів тех. закладів вищої освіти / під ред. О.В. Бондаренко. — Запоріжжя : ФОП Мокшанов В.В., 2021. — 292 с.
5. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення) : навч. посіб. / за ред. акад. НАН України Л.В.Губерського. — 2-ге вид., стер. — К. : Знання, 2012. — 621 с.

7.2 Допоміжна

- 1 Андрущенко В. П. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія : підруч. для ВНЗ / В. Андрущенко, Л. Губерський, М. Михальченко. — вид. 4-те, випр. та допов. — Київ : Юрінком Інтер, 2016. — 551 с.
- 2 Гегель Г. В. Ф. Феноменологія духу / Г. В. Гегель ; пер. П. Таращук ; ред. пер. К.Ю.Кушаков. - К. : Видавництво Соломії Павличко "Основи", 2004. — 548 с.
6. Данильян О. Г. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — 2-ге вид., перероб. і допов. — Харків : Право, 2018. — 430 с.
- 3 Дубінін В. В. Історія філософії в особистостях: між монізмом та плюралізмом: / В.В. Дубінін. — Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2015. — 405 с.
- 4 Історія Західної філософії в контексті вчень про етику обов'язку, державу і право (Античність - друга половина XIX століття): навч. посіб. для студентів ВНЗ / за заг. ред. В.В. Кузьменка. — Київ : Хай-Тек Прес, 2013. — 359 с.
- 5 Історія філософії в питаннях та відповідях : навч. посіб. / В.С. Громов, Н.Ю. Тарасова. — Дніпропетровськ : НГУ, 2016. — 165 с.
- 6 Кант І. Критика практичного розуму / І. Кант ; пер. з нім., примітки, післямова І.Бурковський. - К. : Юніверс, 2004. — 239 с.

- 7 Кант І. Рефлексії до критики чистого розуму / І. Кант ; пер. з нім. й латини та прим. І.Бурковський. – К. : Юніверс, 2004. – 454 с.
- 8 Козловський В.П. Кантова антропологія: джерела, констеляції, моделі: монографія / Віктор Козловський. – Київ : Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2014. – 595 с.
- 9 Назар П. С. Філософія людини та особистості : навч. посіб. для студ. ВНЗ / П.С. Назар. – Київ : Сталь, 2018. – 577 с.
- 10 Прокопов Д. Є. Класична новочасна філософія: виміри тлумачення хиби : автореф. дис... д-ра філос. наук: 09.00.05 / Прокопов Денис Євгенович ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2009. – 34 с.
- 11 Титаренко В.А. Співвідношення моралі і релігії у філософських вченнях І. Канта та Г.В.Ф. Гегеля: автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.05 / Титаренко Вадим Анатолійович ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2010. - 18 с.
- 12 Філософія : навч.-метод. посіб. (у схемах і таблицях) / за наук. ред. В. С. Бліхара. – Львів: ПП «Арал», 2018. – 184 с.

7.2 Методична

1. М 54 Методичні рекомендації до індивідуальної роботи з курсу «Німецька класична філософія» для студентів спеціальності 033 – Філософія, денної та заочної форми навчання [Електронний ресурс] / уклад. А.М. Фесенко. – Покровськ : ДонНТУ, 2020. – 21 с.

2.Методичні рекомендації до виконання курсових і кваліфікаційних (дипломних і магістерських) робіт: навч.-метод. посіб. для студ. напрямів підготовки (спеціальностей):6.020301 «Філософія», 7(8).02030102 «Релігієзнавство» / Укладачі: Нікульчев М. О., Фесенко А. М., Хрімлі П. Є. – Красноармійськ : ДонНТУ, 2015. – 24 с.
<http://ea.donntu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/31892>

8. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> - Бібліотека ім. В. Вернадського
2. <https://filosof.com.ua> - Інститут філософії імені Г.С. Сковороди НАН України
3. <https://stud.com.ua/filosofiya/> - Підручники для студентів онлайн